

DREPT CIVIL ȘI PROCESUAL CIVIL

CZU: 339.137

SUSPENDAREA DECIZIILOR PLENULUI CONSILIULUI CONCURENȚEI:
ASPECTE PRACTICE

Aurel BĂIEȘU,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar,
ex-judecător la Curtea
Constituțională

Elena SEDLEȚCHI,
doctorand, lector universitar
USEM, controlor principal de
stat la Consiliul Concurenței

SUMAR

Cererea de suspendare a deciziei Plenului Consiliului Concurenței constituie una din posibilitățile întreprinderilor sancționate de Consiliul Concurenței de a se lipsi temporar de efectele deciziilor până la soluționarea cauzei în fond. În acest sens, autorii pun în lumină soluțiile instanțelor de judecată din perioada anilor 2014-2019 privind procedurile de soluționare a cererilor de suspendare a deciziilor de sancționare, emise de Consiliul Concurenței, și supun cercetării probele admise sau respinse.

Cercetarea dată se impune, urmărindu-se trei obiective: 1) promovarea domeniului concurenței care este puțin cunoscut, chiar și pentru majoritatea justițiabililor; 2) evidențierea scopului sancționării prevăzut de Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, atât pentru a înceta încălcarea legii și a menține concurența pe piața relevantă, cât și pentru a descuraja întreprinderile de a mai practica noi acțiuni anticoncurențiale; 3) necesitatea unificării abordărilor existente ale instanțelor de judecată, fixând cele mai importante dintre ele sau și evidențierii diferențelor din practica judiciară.

Cuvinte-cheie: *suspendarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței; cauțiune; cifra de afaceri; amenda; practica judiciară; date statistice.*

SUSPENSION OF COMPETITION
COUNCIL PLENARY DECISIONS:
PRACTICAL ASPECTS

SUMMARY

The request to suspend the decision of the Competition Council's Plenum is one of the possibilities of the undertakings sanctioned by the Competition Council to be temporarily deprived of the decisions effects until the case on the merits is solved. In this respect, the authors analyze the court decisions in the years 2014-2019 on the solving procedures of the suspension requests of the sanctioning decisions issued by the Competition Council and subject for the research the admitted or rejected evidence.

This research is applied by taking into account three objectives: 1) promoting competition that is less well known, even for the majority of lawyers; 2) highlighting the purpose of sanction provided by the Competition Law no. 183 of 11 July 2012, both to stop the infringement and to maintain competition on the relevant market, as well as to discourage undertakings of practicing new anti-competitive actions; 3) the need to unify the existing court approaches, setting the most important ones and highlighting the differences in judicial practice.

Key-words: *suspension of the Competition Council's decision; bail; turnover; fine; judicial practice; statistical data.*

I. Introducere

„Războiul cererilor de suspendare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței” sau „ploaia încheierilor de strămutare” sunt sintagme perfecte pentru a caracteriza problemele care au apărut la sfârșitul anului 2014 și continuă să existe și în anul 2019. Exceptând problema de soluționare a competenței jurisdicționale materiale în cauzele de contestare ale actului administrativ emis de Consiliul Concurenței, care a finalizat la data de 5 ianuarie 2018. Problema vizată nu mai este relevantă din această dată [13, p.141], întrucât a intrat în vigoare modificarea art. 78 alin. (1) din Legea concurenței, nr. 183 din 11 iulie 2012 (în continuare Legea nr.183/2012 [9]), ce a fost introdusă prin Legea pentru modificarea și comple-

tarea unor acte legislative, nr. 254 din 1 decembrie 2017 [11]. Subiectul suspendării deciziilor Plenului Consiliului Concurenței a suscitât un interes sporit pentru justițiar și mediul de afaceri ca urmare a emiterii mai multor decizii ale Plenului Consiliului Concurenței prin care au fost aplicate amenzi „piperate”. Amenzile au fost calculate

din cifra totală de afaceri realizată în anul financiar anterior sancționării de întreprinderile sancționate, pentru încălcarea normelor concurențiale (materiale și procedurale). Sinteza amenzilor aplicate de Plenul Consiliului Concurenței în perioada anilor 2014-2018 este redată în Tabelul 1.

Tabelul 1

Sinteza amenzilor aplicate prin deciziile Plenului Consiliului Concurenței contestate în perioada anilor 2014-2019 (trimestrul I)

Întreprinderea sancționată	Suma amenzii, lei	Întreprinderea sancționată	Suma amenzii, lei	Întreprinderea sancționată	Suma amenzii, lei
SA „Asito”	2235502,12	SRL „Dita Estfarm”	14160292,22	SRL „Glamis”	16867,00
ÎCS „Rolling International”	918079,17	SRL „Esculap-Farm”	1477048,45	SRL „Cifrotech”	667398,99
„BM Technotrade”	5 300000,00	SA „Metatron”	47872,90	SRL „Salubrity Solutions”	154325,92
SRL „AV Electronic”	1384504,85	SA „SANFARM - PRIM”	1409087,20	„BTS PRO” SRL	491 137,32
SRL „Scavolin”	21078005,96	SRL „Medeferent Grup”	141695,83	„BTS PRO” SRL	1072113,45
ÎM „47th Parallel” SRL	4874833,45	SA „Supraten”	1051775,65	SRL „BTS Pro”	4480833,18
SRL „Volta”	905252,91	SA „Donaris Vienna Insurance Group”	1550248,38	SRL „Liftmontaj”	54582,15
ÎM CIA „Grawe Carat Asigurări” SA	1653005,38	SA „Moldova-Astrovaz”	115421,52	SRL „Irinda Prim”	917749,97
„Moldcargo” SA	1106431,24	SRL „Oztor”	39183,21	SRL „Mixacon-Lux”	113357,52
SA „Klassika Asigurări”	71695,00	SRL „System Capital Management”	1603602,76	SRL „Cartnord”	818277,03
SA „Moldasig”	3384230,58	SRL „Ozun-Cons”	25251,66	SC „Universal Instal” SRL	516352,24
SRL „TransencaTur”	61961293,00	SRL „Barrisol”	12072,68	SRL „Esempla Systems”	216252,36
SRL „Litarcom”	1099421,01	ÎCS „Moldova Zahăr” SRL	56070,10	SRL „Dominic”	2571671,00

Notă: Datele au fost colectate din textul *încheierilor* instanțelor de judecată pronunțate asupra cererilor de aplicare a măsurilor de asigurare, în perioada 2014-2018, accesate în bazele de date ale Judecătorei Chișinău, Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție.

II. Executarea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței

Actele emise de Plenul Consiliului Concurenței nu se suspendă, dacă instanța nu dispune altfel (art. 47 alin. (3) din Legea nr. 183/2012). Odată cu contestarea în instanța de contencios administrativ a deciziei Plenului, reclamantul poate cere aplicarea măsurilor de asigurare prin suspendarea acesteia. Aprecierea întinderii și caracterul real, ireversibil al prejudiciului a cărui producere iminentă este invocată de reclamant rămâne la latitudinea judecătorului sau a instanței de judecată. În cazul în care decizia Plenului se suspendă până la soluționarea cauzei în fond printr-un act judecătoresc irevocabil, atunci aceasta nu poate fi executată. Desigur, în mod ideal, având încredere în legalitatea și temeinicia deciziei autorității de concurență, părțile implicate ar putea să nu se adreseze mai departe în instanță de judecată și la scurgerea termenului de 30 de zile calendaristice decizia Plenului să devină un document executoriu, iar întreprinderea sancționată să o execute benevol.

Potrivit art. 66 alin. (4) din Legea nr. 183/2012, în cazul neexecutării în termen de către întreprinderi și asociații de întreprinderi a deciziilor emise de Plenul Consiliului Concurenței, executarea silită a acestora se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 183/2012 și ale Codului de executare, nr. 443 din 24 decembrie 2004 [3] (în continuare CE). Prevederea art. 11 lit. q) CE vine în confirmarea acestui fapt, care reglementează că „sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: actele emise de Consiliul Concurenței privind aplicarea sancțiunilor pecuniare”. Art. 11 din Codul *supra* a fost completat recent cu lit. q) prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, în vigoare din 28 aprilie 2017. Până la această modificare, Consiliul Concurenței intenta procedura de executare deciziilor sale în temeiul art. 11 lit. j) CE, potrivit căreia „hotărârile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sunt documente executorii”.

În concluzie, remarcăm că modificarea introdusă nu numai că dublează prevederea lit. j) art. 11 din Cod,

dar și lasă incert statutul deciziilor Plenului Consiliului Concurenței prin care se aplică sancțiuni nepecuniare, precum sunt măsurile corective comportamentale sau structurale și prescripțiile prin care se impun măsurile interimare.

Potrivit art. 41 alin. (2) al Legii nr. 183/2012, în cazul constatării încălcării art. 5, 7, 9 sau 11, Plenul Consiliului Concurenței le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale care sunt proporționale cu încălcarea comisă și sunt necesare pentru încetarea efectivă a încălcării. La fel, în temeiul art. 41 alin. (3) din Legea sus-numită „dacă, după examinarea preliminară a plângerii, consideră că există motive suficiente pentru a iniția o investigație asupra presupusului caz de încălcare a legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, Plenul Consiliului Concurenței, acționând din oficiu, poate să dispună, în caz de urgență determinată de riscul unui prejudiciu grav și ireparabil adus concurenței, printr-o prescripție, măsuri interimare”.

De menționat că în anul 2018 a fost refuzată intențarea procedurii de executare a deciziei nr. CN-30 din 23 iunie 2016, prin care Plenul Consiliului Concurenței a impus întreprinderii sancționate obligația de a înceta săvârșirea actului de concurență neloială.

Situația dată necesită a fi soluționată prin modificarea cadrului legal *supra*, or Consiliul Concurenței nu are instrumentele necesare pentru a cere executarea și îndeplinirea actelor sale. Deci, nefiind executorii, deciziile Plenului prin care s-au impus măsuri corective sau prescripțiile privind măsurile interimare, Consiliul Concurenței rămâne fără pârghii de presiune asupra concurenților, deoarece nu are temei să solicite urmărirea executării silite a **măsurilor sau obligațiilor puse pe seama concurentului care se face vinovat. Acest gol de reglementare necesită a fi urgent soluționat.** Totodată, se impune modificarea și completarea CE, având în vedere necesitatea de asigurare a instrumentelor legale ale Consiliului Concurenței pentru îndeplinirea misiunii de protejare a concurenței și evitării dublării anumitor dispoziții legislative și a eliminării din cod a prevederilor contrare noii reglementări.

III. De ce amenziile aplicate de Plenul Consiliului Concurenței sunt atât de mari?

Orice sancțiune aplicată presupune a fi un prejudiciu pentru întreprindere, însă acesta se raportează la capacitatea financiară a acesteia. În cele din urmă, amenziile pentru încălcarea legislației concurențiale îndeplinesc două obiective: pedepsirea și descurajarea.

Competența exclusivă în aplicarea sancțiunii pentru încălcarea legii concurenței aparține Plenului Consiliului Concurenței împuternicit prin prevederile art. 67 și art. 77 ale Legii nr. 183/2012.

Prin derogare de la Codul contravențional [2], amenziile pentru încălcarea legislației concurențiale interzise la art. 15-19 se stabilesc conform Legii nr. 183/2012. Așadar, limita amenzii pentru încălcările interzise la art. 15-19 este prevăzută de art. 77 alin. (1) din Legea nr.

183/2012, constituind până la 0,5% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.

În ceea ce privește estimarea cuantumului amenzilor pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale prevăzute la art. 71, acesta constituie un proces mai complicat ce presupune stabilirea nivelului de bază al amenzii în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate (până la 1-4%) cu factorul aferent duratei încălcării (1; 1,2 și 1,4), potrivit art. 72 din Lege. Totodată, în cazurile prevăzute de art. 73, nivelul de bază al amenzii poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5 și 10% din cuantumul stabilit în temeiul art. 72, pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată. În cazul circumstanțelor agravante: continuarea sau repetarea de către o întreprindere a unei încălcări identice sau similare după ce Plenul Consiliului Concurenței a constatat că această întreprindere a încălcat dispozițiile art. 5 sau 11, nivelul de bază poate fi majorat cu un procent cuprins între 10 și 25% pentru fiecare astfel de încălcare constatată de Consiliul Concurenței.

Prin urmare, în totalul circumstanțelor prevăzute de lege, cuantumul amenzilor stabilite de Plen depinde de cifra de afaceri realizată de întreprinderea sancționată. În acest sens, examinând sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării” din alin. (1) art. 77 din Legea nr. 183/2012, Curtea Constituțională a dispus că stabilirea „cifrei totale de afaceri” este un criteriu necesar în cadrul individualizării sancțiunii, chiar dacă generează în final cuantumuri mari ale amenzii aplicate de Consiliul Concurenței. Aceste sancțiuni urmăresc scopul de a descuraja comiterea altor încălcări ale legislației concurențiale [5, pct.20].

Este de menționat că instanța de contencios administrativ are competența de a reduce, majora sau anula amenziile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate, după caz, prerogativă acordată prin art. 78 alin. (2) din Legea nr. 183/2012. Despre aceasta, Curtea Constituțională a statuat că instanțele se vor pronunța dacă individualizarea sancțiunii a fost sau nu proporțională cu fapta săvârșită [5, pct. 21].

În cazuri excepționale, la solicitarea întreprinderii sancționate, Consiliul Concurenței are dreptul să reducă amenda, în temeiul art. 74 al Legii nr. 183/2012. Cazul excepțional ce dă dreptul de a solicita reducerea este absența capacității de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social și economic, însă nu e suficient doar simpla constatare a unei situații financiare nefavorabile sau precare. Solicitantul trebuie să prezinte probe obiective potrivit cărora aplicarea unei amenzi, în condițiile stabilite de prezenta lege, ar pune iremediabil în pericol viabilitatea economică a întreprinderii implicate și ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia.

Până la emiterea deciziei Plenului, întreprinderea care a colaborat efectiv cu Consiliul Concurenței în

cadru procedurilor, dincolo de obligația legală de a coopera; a încetat încălcarea din propria voință a făptuitorului sau de la primele intervenții ale Consiliului Concurenței; a făcut dovada privind faptul că încălcarea a fost comisă din neglijență etc. are posibilitate să pretindă la reducerea nivelului de bază, în conformitate cu art. 70 alin. (3) sau art. 73 alin. (3) ale aceleiași legi. Lista circumstanțelor atenuante care determină reducerea nivelului de bază menționate la alin. (3) ale art. 70 și 73 nu este exhaustivă.

În concluzie, dat fiind faptul că Legea nr. 183/2012 este conformă *acquis-ului comunitar* aferent, nu pot fi justificate pretențiile reclamantilor privind cuantumul impunător al amenzii, atât timp cât calculul amenzii este în corespundere cu art. 72-73 și 77 ale Legii *supra*, iar individualizarea s-a determinat ținând cont de gravitatea și durata faptei și a consecințelor sale asupra concurenței. În acest context, întreprinderile ar trebui să dea dovadă de mai mult interes pentru a exclude orice semn de comportament anticoncurențial pe piețele relevante pentru a preîntâmpina orice încălcare care implică aplicarea unor sancțiuni administrative drastice.

IV. Cererea de solicitare a măsurii de asigurare prin suspendarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței

Cererea de suspendare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței constituie una din posibilitățile întreprinderilor sancționate de Consiliul Concurenței de a lipsi temporar de efecte deciziile emise de autoritatea de concurență până la pronunțarea deciziei pe fondul cauzei.

Decizia Plenului Consiliului Concurenței se contestă în procedura de contencios administrativ în temeiul Codului administrativ, nr. 116 din 19 iulie 2018 [1] (în continuare CA). Judecătoria este instanța de contencios administrativ competentă, unde poate fi depusă cererea de solicitare a măsurii de asigurare prin suspendarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței. Până la data de 1 aprilie 2019 (data intrării în vigoare a CA), suspendarea deciziei contestate s-a efectuat prin prisma art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 [10] (în continuare Legea contenciosului administrativ) coroborat cu art.174 Cod de procedură civilă nr. 225/2003 [4] (în continuare CPC) și art. 47 alin. (3) și (4) din Legea nr. 183/2012. La data de 1 aprilie 2019 au intrat în vigoare prevederile CA și s-a abrogat Legea contenciosului administrativ.

În conformitate cu art. 195 CA, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor CA. Suplimentar, se aplică prevederile CPC, cu excepția art. 169 - 171. Instanța de judecată decide asupra cererii privind suspendarea executării actului administrativ printr-o încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor când este necesar să fie audiate părțile în privința temeiniciei cererii de suspendare. Potrivit art. 214 alin. (4) din CA, prevederile art. 177 alin. (2) CPC nu se aplică.

Cererea privind suspendarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței se depune, fie împreună cu cererea de contestare a deciziei Plenului, fie separat, în orice etapă până la soluționarea cauzei în fond. În acest context, reținem prevederile art.174 CPC, care permit întreprinderii sancționate să solicite de la judecător sau instanță dispunerea în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, admitând asigurarea în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

Una din novația noului CA este prevăzută la art. 172, potrivit căruia reclamantul poate solicita suspendarea până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, contestând actul administrativ cu cerere prealabilă adresată autorității publice. În acest caz, autoritatea publică, din oficiu sau la cererea persoanei afectate, poate suspenda executarea lui până la finalizarea procedurii prealabile. Suspendarea executării actului administrativ defavorabil se decide de autoritatea publică competentă în termen de 5 zile lucrătoare din momentul înregistrării, dacă legea nu prevede altfel.

În situația în care legiuitorul a stabilit la art. 47 alin. (1) din Legea nr. 183/2012 că „deciziile și prescripțiile Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (1) pot fi atacate, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acestora de către părți, nemijlocit în instanța de contencios administrativ competentă, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile”, atunci suspendarea deciziei Plenului până la finalizarea procedurii prealabile nu este posibilă de drept.

Cererea privind suspendarea deciziei Plenului trebuie să fie argumentată. De altfel, la soluționarea chestiunii privind suspendarea actului administrativ, instanța de judecată ia în considerare toți factorii și interesele relevante, și dispune suspendarea actului administrativ numai dacă constată existența celor două motive prevăzute de noul CA la art. 172 alin. (2), și anume:

- 1) actul este susceptibil de a cauza un pericol iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil;
- 2) există unele suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil.

Prin urmare, în vederea suspendării executării unei Decizii a Plenului, este necesar de inițiat procedura de contestare a actului administrativ și de probat întrunirea cumulativă a două condiții, precum: existența unui caz bine justificat și unul din cele două motive prevăzute de noul CA la art. 172 alin. (2).

CPC nu interzice înaintarea unei noi cereri de aplicare a măsurilor de asigurare pe parcursul dezbaterilor judiciare, în cadrul aceleiași pricini, chiar dacă există deja o hotărâre irevocabilă prin care s-a respins cererea anterioară. În practica judiciară (nr. 3r-147/16/Asito SA), Curtea a statuat că logica celor expuse vine și din art. 203 alin. (2) CPC, care stipulează că respingerea cere-

rii sau a demersului nu decade persoana interesată din dreptul de a le înainta din nou pe parcursul dezbaterilor judiciare.

Noul CA la art. 93 alin. (2) a prevăzut regula generală potrivit căreia sarcina probațiunii în partea suspendării actului contestat se pune pe seama persoanei care contestă actul, dar și o derogare de la această regulă grație căreia fiecare parte probează faptele atribuite exclusiv sferei sale, care este în corespundere cu art. 118 alin. (1) CPC.

O altă noutate reglementată de noul Cod – art. 214 alin. (3) – este posibilitatea participanților de a depune o declarație pe propria răspundere în locul prezentării probelor obișnuite. Constatăm că nu este clară sintagma „probe obișnuite”, iar lipsa prevederilor privind forma declarației, termenul prezentării *de facto* a probelor în formă fizică lasă loc pentru interpretări diferite și motiv în plus pentru tergiversarea examinării.

Potrivit Dicționarului explicativ ilustrat al limbii române, înțelesul uzual al cuvântului **OBIȘNUIT** adj. este: 1. Care a devenit obicei, care a intrat în obișnuința cuiva, caracteristic cuiva. 2. Care se face, se întâmplă sau se întâlnește în mod regulat, care se folosește adesea; curent. 3. Care nu se distinge prin nimic în mod deosebit; care este comun, simplu, banal, de rând [6, p.1289]. Prin urmare, instanțele vor avea libertatea de a aprecia după intima convingere care probe pot fi catalogate drept „obișnuite” și care nu, ce pot crea, în consecință, condiții de inegalitate a drepturilor procesuale ale părților.

Altă prevedere care lasă semne de întrebare o găsim reglementată la alin. (5) art. 214 CA din care reiese că „suspendarea executării poate fi condiționată de plata unei cauțiuni, de îndeplinirea anumitor condiții sau poate fi limitată în timp”. Neclaritățile apar din cauza lipsei de reglementare a unor prevederi clare despre cine, când și în care circumstanțe pot fi solicitate condițiile; sau care este quantumul cauțiunii; care sunt regulile cu privire la cauțiune? La fel, nu este pe înțeles dacă condițiile în vederea suspendării actului administrativ pot fi impuse de părât; or, aceste condiții pot fi formulate numai de instanța de judecată?

Existența răspunsurilor la aceste întrebări este necesară pentru evitarea cazurilor când întreprinderile se lichidează și, ca urmare, autoritatea publică nu are cum să încaseze amenda aplicată pentru a fi vărsată în bugetul de stat. Spre exemplu: executorul judecătoresc încetează procedura de executare, din considerentul constatării faptului insuficienței bunurilor persoanei juridice lichidate pentru satisfacerea deplină a creanțelor creditorului. Se reține că până la lichidare, întreprinderea a cesionat drepturile sale asupra unei mărci pe larg cunoscută la nivel național ce constituia un activ valoros financiar din care s-ar fi putut acoperi quantumul amenzii.

Legislația națională, la art. 81 CE, prevede un quantum al cauțiunii de 120% din suma bănească ce urmează a fi încasată de la debitor sau din valoarea bunurilor pe care acesta este obligat să le transmită în temeiul hotărârii judecătorești, cu includerea cheltuielilor de

judecată, pentru cazurile de suspendare a actelor administrative. Făcând o comparație cu Legea României nr. 21/1996 a concurenței, în art. 51 alin. (2) prevede că „în cazul amenzilor, suspendarea se va dispune de către instanța de judecată doar cu condiția plății unei cauțiuni stabilite conform prevederilor Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la creanțele bugetare”. Astfel, art. 278 din Legea României nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală reglementează quantumul cauțiunii în funcție de suma amenzii, după cum urmează: „a) de 10%, dacă această valoare este până la 10.000 lei; b) de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depășește 10.000 lei; c) de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depășește 100.000 lei; d) de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depășește 1.000.000 lei”.

În alt context, înaintăm următoarea dilemă: sunt aplicabile regulile cu privire la cauțiune din CE în redacția art. 80-82 ce prevăd că cauțiunea se achită în cazul acțiunilor cu caracter patrimonial, când debitorul atacă hotărârea judecătorească în temeiurile prevăzute în capitolul XXXVIII secțiunea a 2-a din CPC în sensul alin. (5) art. 214 CA?

Pornind de la cele relatate, constatăm că este necesară modificarea și completarea art. 47 al Legii nr. 183/2012 și a art. 214 CA în sensul stabilirii măsurilor care să conducă la crearea unui sistem eficient și uniform de aplicare a regulilor de suspendare a actelor administrative.

Astfel, întreprinderea sancționată ar trebui să folosească cu bună-credință drepturile sale procedurale, depunând o cerere de asigurare a acțiunii în corespundere cu prevederile legii, motivată și în circumstanțele pentru care se solicită asigurarea prin suspendarea deciziei Plenului Consiliului Concurenței.

V. Analiza practicii judiciare privind soluționarea cererilor de suspendare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței: anii 2014-2019 (trimestrul I)

Examinând practica judiciară și soluțiile instanțelor de recurs privind admiterea sau respingerea cererilor de aplicare a măsurilor de asigurare prin suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței, prezentăm un tablou cu date statistice relatat în Tabelul 2.

Analiza datelor statistice prezentate *mai jos* arată că din anul 2017 are loc o inversare de situație în materia aprecierii de către instanțele de judecată a probelor anexate la cererile de suspendare și motivării încheierilor acestora. Așadar, per total, pe ani, avem aproape un număr egal de încheieri pro și contra. Deși în ultimii doi ani practica judiciară este în favoarea Consiliului Concurenței, analiza încheierilor pronunțate în vederea soluționării cererilor de suspendare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței pune în evidență mai multe probleme, care țin atât de calitatea cererilor părții solicitante, cât și de aprecierea instanței, dar și exemple de bună practică.

Tabelul 2

Evoluția statistică a soluțiilor irevocabile pronunțate de Curtea Supremă de Justiție (2014-februarie 2018) și Curtea de Apel Chișinău (martie 2018-martie 2019) privind suspendarea executării deciziilor Plenului Consiliului Concurenței [14].

Nr.	Anul	Total încheieri/decizii irevocabile	Soluția Curții Supreme de Justiție/Curții de Apel Chișinău	
			Suspendarea admisă	Suspendarea respinsă
1	2014	4	2	2
2	2015	7	4	3
3	2016	19	14	5
4	2017	13	2	11
5	2018	16	3	13
6	2019	3	2	1
Total		62	27 43%	35 56%

Asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite, temporare dispuse de către instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive. Aceste măsuri trebuie să satisfacă următoarele exigențe:

- sunt urgente (chestiunea privind aplicarea sau refuzul aplicării lor se soluționează rapid și într-o procedură simplificată);
- au un caracter temporar;
- au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului;
- urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

Astfel, pentru a vedea dacă au fost îndeplinite cerințele expuse *supra*, începem cu evidențierea argumentelor instanțelor de recurs în partea respingerii cererii de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței:

- Recurentul nu a probat existența circumstanțelor ce ar demonstra imposibilitatea executării hotărârii sau anumite dificultăți în privința punerii în aplicare a acesteia, argumentele reclamantului limitându-se doar la afirmații declarative (nr. 3r-128/15/„Rolling International”) [14]. O altă argumentare expusă la fel de laconic o constatăm în alt caz: Curtea nu reține argumentul recurentului precum că, dacă decizia Plenului nu ar fi suspendată și ar fi încasată amenda exagerată, până la soluționarea pricinii date, întreprinderea cert va avea de suferit o pagubă iminentă, deoarece este neîntemeiată și lipsită de suport juridic (nr. 3r-28/16/„Volta” SRL) [14]. Alte argumente aferente respingerii cererii nu se conțin în încheierile nr. 3r-128/15 și nr. 3r-28/16.
- Instanța reține că recurentul nu a prezentat niciun înscris probatoriu ce reflectă situația financiară actuală a companiei și ar justifica afirmațiile că în situația actuală retragerea sumei amenzii va provoca întreprinderii pagube iminente funcționării acesteia, pre-

cum: documentele de evidență contabilă, analiza economico-financiară a activelor etc. (nr. 3r-6/17/„Moldova Zahăr” SRL; nr. 3r-543/18/„Cartnord” SRL) [14].

- În alt caz, Curtea, explicând noțiunea de „pagubă iminentă” [...], reține că mărimea amenzii aplicate prin decizia Plenului nu depășește limita prevăzută de lege de 0,5%, constituind 0,1 % din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării. Respectiv, amenda nu poate duce la perturbarea funcționării întreprinderii. Astfel, instanța pentru prima dată admite raționamentul că suma amenzii este o mică parte din cifra de afaceri, în așa fel nu poate constitui o pagubă iminentă. La fel, instanța explică că, în art. 47 alin. (4) al Legii nr. 183/2012, legiuitorul a prevăzut expres modalitatea de revendicare a drepturilor plătitorului în cazul în care decizia contestată este anulată de instanță, suma amenzii i se restituie în termen de 45 de zile din bugetul de stat. În aceste circumstanțe, neaplicarea măsurii de suspendare a acțiunii nu va face imposibilă restituirea sumelor bănești achitate (nr. 3r-196/16/ SA „Supraten”; nr. 3r-250/16/ SA „Donaris Vienna Insurance Group”; nr. 3r-302/16/ SA „Moldova-Astrovaz”; nr. 3r-108/17/SRL „Oztor”; nr. 3r-100/17/SRL „System Capital Management”; nr. 3r-116/17/ SRL „Ozun-Cons”; nr. 3r-151/17/SRL „Barrisol”; nr. 3r-153/17/„Moldova Zahăr” SRL; nr. 3r-172/17/ SRL „TransencaTur”; nr. 3r-170/17/SRL „Litarcom”; nr. 3r-218/17/SRL „Glamis”; nr. 3r-355/18/SRL „Liftmontaj”; nr. 3r-493/18/SRL „Mixacon-Lux”; nr. 3r-543/18/ SRL „Cartnord”) [14].
- La declarația reclamantului, precum că încasarea amenzii va pune întreprinderea în imposibilitate de a achita plățile salariile, instanța poate considera că acesta a prezentat probe insuficiente. La caz, Curtea atestă faptul că întreprinderea dispune de posibilitatea de a-și executa obligațiile sale față de angajați; or, anunțarea șomajului tehnic pentru 1/3 din angajați și pe o perioadă de 2 luni, nu denotă caracterul evident al survenirii prejudiciului iminent pentru întreprindere în situația în care agentul economic activează în continuare, achitând salarii integrale celorlați angajați [...]. Or, la dosar nu sunt anexate înscrisuri probatorii ce ar confirma faptul că executarea deciziei Plenului [...] a generat situația de anunțare a șomajului tehnic pentru cei 43 de angajați (nr. 3r-107/16/„Volta” SRL) [14]. Reținem cazurile nr. 3r-16/18 și nr. 3r-525/18, în care Curtea a respins declarația recurentului că impunerea achitării amenzii va perturba executarea mai multor contracte de achiziții, fapt ce-i poate cauza un prejudiciu iminent, deoarece recurentul nu a prezentat niciun înscris probatoriu ce ar reflecta situația financiară actuală a companiei [14].
- În situațiile când partea invocă practica judiciară existentă expusă în cererile înaintate de alte întreprinderi sancționate prin aceeași decizie a Plenului, instanța reține că intimatul și prima instanță au

eludat faptul că fiecare caz se examinează în parte și minuțios, rezultând din argumentele și probele prezentate. Tot aici, menționează că măsurile de asigurare, aplicate prin suspendarea actului contestat la cererea altor reclamânți în același litigiu în partea ce-i vizează, nu pot constitui temei de admitere a prezentei cereri de suspendare a executării actului administrativ, deoarece circumstanțele determinante aplicării măsurilor de suspendare nu

coincid, în condițiile când fiecare reclamant/asigurator înregistrează cifre de afaceri și rată de solvabilitate diferite (nr. 3r-112/17/ SA „Donaris Vienna Insurance Group”) [14].

În acest context, prezentăm tabloul soluțiilor instanțelor de judecată asupra cererilor înaintate de companiile de asigurare în partea suspendării Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015.

Tabelul 3

Klassika Asigurări		Asito		Victoria Asigurări	Moldasig		Grave Carat Asigurări	Moldova Astrovaz	
Admis	Respins	Admis	Respins	Admis	Admis	Respins	Admis	Admis	Respins
10.09.14 13.04.16	28.10.14 17.02.16	11.04.14 30.03.16 08.06.16 20.07.16	13.11.14 08.06.16	22.10.14 03.12.14	16.09.14 24.11.14 27.04.16	22.02.16	01.02.16 30.03.16	17.10.16 27.03.17 19.07.17	21.12.16
Cioara albă									
Donaris Vienna Insurance Group									
Admis		Respins							
05.04.16 17.10.16 27.03.17	04.02.16 23.11.16 16.08.17								

Observăm următoarele:

- Doar Donaris Vienna Insurance Group, una din cele 7 companii de asigurări sancționate, i-a fost respinsă definitiv cererea privind suspendarea deciziei Plenului.
- Dacă în cazul a 5 companii s-au pronunțat inclusiv soluții privind respingerea suspendării, atunci în 2 cazuri (Victoria Asigurări și Grave Carat Asigurări) instanțele au avut soluții numai în partea admiterii suspendării.
- Disputele pe cauzele *supra* nu se încadrează în noțiunea de termen rezonabil, dat fiind faptul că acestea au durat 3-4 ani (2014-2017).

- Instanța de recurs remarcă precum că demersul a fost respins temeinic și din considerentul că neaplicarea măsurilor de asigurare, în forma solicitată, nu ar putea avea consecințe anume, care ar fi de natură să producă dificultăți în executarea eventualei hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii și nu are cum afecta eficacitatea actului de justiție. În acest sens, Curtea a relatat că solicitarea de a suspenda executarea Deciziei [...] implică inevitabil o expunere asupra fondului cauzei din partea judecătorului (nr. 3r-152/18/SRL „Salubrity Solutions” pct. 18, 19) [14].
- Instanța de recurs constată că intimatul la acțiunea înaintată nu a prezentat nicio probă concludentă ce ar putea dovedi producerea unui eventual prejudiciu iminent și ireparabil, prin nesuspendarea executării deciziei contestate, dar s-a făcut îngrijorat doar de posibila prejudiciere a imaginii, prestigiului său și a venitului ratat (nr. 3r-355/18/SRL „Liftmontaj”) [14].
- Reclamantul nu a indicat în cerere temeiul pentru aplicarea măsurilor de asigurare, acesta limitându-se în acțiunea civilă doar cu invocarea dispozițiilor art.174 CPC. Prin urmare, instanța de fond nu a analizat temeiurile expuse în solicitare, nu și-a întemeiat soluția pe probe și argumente în acest sens, care urmau a fi prezentate de solicitant (nr. 3r-355/18/ SRL „Liftmontaj”) [14].
- La caz, unicul argument al Curții în vederea respingerii suspendării a fost trimiterea la [...] prevederile art. 47 alin. (4) al Legii nr. 183/2012 care stabilesc că,

în cazul în care decizia atacată în partea ce ține de aplicarea sancțiunilor a fost anulată, în tot sau în parte, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a amenzii se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 45 de zile (nr. 3r-7/18/ SRL „Interacces-M”) [14]. Cu toate că, în alt caz analizat, Colegiul respinge criticile Consiliului Concurenței în vederea respingerii cererii de suspendare, în legătură cu prevederile art. 47 alin. (4) din Legea nr. 183/2012, la caz scopul aplicării măsurii de asigurare este prevenirea unei pagube iminente și nu crearea de dificultăți judecătorești sau imposibilitatea de executare a hotărârii judecătorești (nr. 3r-59/16/„Grawe Carat Asigurări” SA) [14].

- În același context, Curtea pune în evidență faptul că, în speță nu sunt întrunite condițiile de suspendare a actului administrativ contestat, or, în cazul în care reclamantul va avea câștig de cauză și instanța va anula actul administrativ care face obiectul acțiunii, nu va exista pericolul neexecutării hotărârii judecătorești (nr. 3r-493/18/SRL „Mixacon-Lux”) [14].

Argumentele instanțelor de recurs, în partea admiterii cererii de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării deciziei Consiliului Concurenței, au fost următoarele:

- Deseori, în scopul admiterii cererii întreprinderii sancționate, Curtea invocă doar că, prin retragerea sumei [...] din circuitul civil al companiei, se cauzează pagube iminente (nr. 3r-276/14/„Victoria Asigurări” SA; nr. 3r-170/15/„BM Technotrade”SRL; nr. 3r-225/15/„AV Electronic” SRL; nr. 3r-59/16/„Grawe

Carat Asigurări" SA; nr. 3r-82/16/SA „Moldasig”; nr. 3r-99/16/„Asito” SA; nr. 3r-155/16/„Dita Estfarm” SRL) [14]. Sau că încasarea sumei [...], care este considerată a fi una destul de mare, nu poate trece fără repercusiuni asupra activității normale a agentului economic, indiferent de cifra de afaceri a acestuia (nr. 3r-225/15/„AV Electronic” SRL; nr. 3r-72/16/„Moldcargo” SA; nr. 3r-172/16/SA „Sanfarm-Prim”; nr. 3r-163/16/SRL „Medeferent Grup”; nr. 3r-316/16/SA „Supraten”; nr. 3r-81/17/ SA „Moldova-Astrovaz”; nr. 3r-309/18/„BTS PRO” SRL; nr. 3r-274/18/„BTS PRO” SRL) [14]. Adesea, aceste argumente sunt invocate chiar dacă la cerere nu există niciun înscris anexat. Afirmările Consiliului Concurenței în acest sens, Colegiul le apreciază ca fiind declarative. Or, însăși mărimea sumei dispuse încasării prin decizia contestată constituie în sine un argument justificator pentru aplicarea măsurilor de asigurare, care în cazul retragerii din contul reclamantei, chiar și pe o perioadă determinată (în cazul admiterii acțiunii), ar crea impedimente negative în activitatea normală a intimatului (nr. 3r-316/16/ SA „Supraten” [14].

- Instanțele nu indică ce probe prezentate de partea interesată au stat la baza admiterii acțiunii, rezumându-și concluziile doar că declarațiile Consiliului Concurenței sunt neîntemeiate. Spre deosebire de alte încheieri, pe cazuri similare se indică concret:
 - actul care a convins instanța (nr. 3r-154/16/„Metatron” SA; nr. 3r-72/16/„Moldcargo” SA; nr. 3r-104/16/„Rolling International” SRL; nr. 3r-155/16/SRL „Dita Estfarm” [14]; sau
 - probele insuficiente; sau probele care nu dovedesc că ar crea prejudiciu iminent și ireparabil în întreprinderii reclamante (nr. 3r-107/16; nr. 3r-217/17/SRL „Cifrotech”; nr. 3r-16/18/SRL „Litarcom”; nr. 3r-525/18/ SRL „Irinda Prim”; nr. 3r-543/18/ SRL „Cartnord”).
- Instanța face trimitere la practica judiciară existentă pe cauzele intentate de întreprinderile sancționate prin aceeași decizie a Plenului și concluzionează cu art. 26 alin. (1) și (4) CPC, potrivit căruia procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă. Conform art. 8 din Legea privind organizarea judecătorească, nr. 514/1995 [12], toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și autorității judecătorești, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, precum și de alte împrejurări. În corespundere cu normele de drept citate și în vederea asigurării principiului egalității participanților în proces în drepturile procedurale, Curtea a admis sus-

pendarea deciziei (nr.3r-73/16/„Klassika Asigurări” SA; nr. 3r-147/16/„Asito” SA) [14]. Amintim, soluția opusă în alt caz (nr. 3r-112/17 SA „Donaris Vienna Insurance Group”) [14], unde instanța menționează că suspendarea deciziei contestate la cererea altor reclamânți în același litigiu, în partea ce-i vizează, nu poate constitui temei de admitere a prezentei cereri de suspendare, deoarece circumstanțele determinante aplicării măsurilor de suspendare nu coincid, în condițiile când fiecare reclamant are cifră de afaceri și rată de solvabilitate diferite.

- Colegiul relevă că, rezultând din prevederile legale, în cazul executării deciziei prin achitarea amenzii care constituie obiectul contestării, în esență, desfășurarea procesului în continuare își va pierde efectul (nr. 3r-104/16/„Rolling International” SRL) [14]. În alt caz, Curtea notează că însăși executarea deciziei duce, în esență, la dispariția litigiului, în condițiile când art. 66 alin. (1) al Legii nr. 183/2012 statuează expres că deciziile și prescripțiile Plenului adoptate în condițiile prezentei legi se execută, în termenul menționat în ele, de către întreprinderile, asociațiile de întreprinderi, autoritățile administrației publice cărora le sunt adresate. În speță, executarea deciziei contestate urma a fi efectuată în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării acesteia societății. Concomitent, Colegiul remarcă că art. 66 alin. (4) al Legii nr. 183/2012 prevede că, în cazul neexecutării în termen de către întreprinderi și asociații de întreprinderi a deciziilor Plenului, executarea silită a acestora se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului de executare. În atare circumstanțe, Colegiul relevă că suspendarea executării deciziei contestate este necesară și dictată și de prevederile legale în raport cu circumstanțele invocate în cererea cu privire la suspendarea deciziei contestate (nr. 3r-163/16/SRL „Medeferent Grup”) [14].

Reținem *infra*, concluzii din practica instanțelor de recurs care nu ar trebui să se repete, deoarece creează o discrepanță evidentă de practică atunci când:

- Instanța de fond, ieșind din limitele cerinței, chiar dacă reclamantul solicită suspendarea deciziei Plenului în partea încasării sumei amenzii, suspendă integral efectele juridice ale deciziei Plenului (nr. 3r-262/15/SRL „Scavolin”; nr. 3r-585/18/„BTS Pro” SRL) [14];
- Instanța de fond respinge cererea de aplicare a măsurilor de asigurare, fără a da apreciere probelor prezentate de către reclamant în încheierea pronunțată, fapt ce a constituit temei pentru a remite cauza spre rejudecare (nr. 3r-205/17/„BTS Pro” SRL) [14];
- Instanța admite suspendarea din unicul motiv că însăși suma amenzii este impunătoare, chiar dacă Curtea Constituțională a dispus că prin instituirea unei sancțiuni și obligarea la plata unei amenzi nu se aduce atingere dreptului de proprietate, chiar dacă are ca efect diminuarea patrimoniului [5, pct.23]. În acest sens, instanța invocă că „nu se aduce atingerea dreptului de proprietate”, dat fiind

faptul că achitarea amenzii nu se efectuează din venitul proprietarilor (asociațiilor) companiei, ci din rulajul total al companiei și în cazul dat achitarea amenzii ar duce la perturbarea funcționării întreprinderii, ori aceste cheltuieli nu au fost prevăzute în planul de activități ale companiei. Sau suspendarea rezultă din prevenirea încălcării dreptului de proprietate a întreprinderii, or aceasta reprezintă în sine prevenirea unei pagube iminente (nr. 3r-155/16/„Dita Estfarm” SRL) [14];

- Instanțele, având pe rol proceduri derivate, într-un caz să identifice temeiul de suspendare și să suspende actul administrativ, în cel de-al doilea să ignore existența temeiului de suspendare și să respingă cererea. Existența unei soluții anterioare într-o cauză ce are ca obiect un alt act administrativ, dar derivând din aceleași temeiuri de investigație anticoncurențială, în care instanțele au constatat irevocabil temeiul suspendării – iminența pagubei, exclude o soluție contradictorie (nr. 3r-585/18/„BTS Pro” SRL) [14].

La fel, menționăm concluziile instanțelor care urmează a fi menținute în practică, după cum urmează:

- În cadrul aceleiași pricini, persoana interesată are dreptul de a înainta din nou o cerere de aplicare a măsurilor de asigurare pe parcursul dezbaterilor judiciare, chiar dacă există deja o hotărârea judecătorească irevocabilă prin care s-a respins cererea, ținând cont de art. 203 alin. (2) CPC. Deseori, reclamantii, care depun repetat o cerere de suspendare a executării actului administrativ, anexează suplimentar înscrisuri pentru a dovedi survenirea pagubei iminente. Desigur, acest fapt nu garantează soluționarea pozitivă a cererii, deoarece instanța, până la urmă, decide care probe sunt convingătoare și care nu.
- Instanța reține care înscrisuri probatorii reflectă situația financiară actuală a companiei, cum ar fi: documentele de evidență contabilă, analiza economico-financiară a activelor etc. (nr. 3r-6/17/„Moldova Zahăr” SRL) [14]. Totodată, evidențiem înscrisurile prezentate de reclamant și recunoscute ca probe în spețele analizate: situația poziției financiare; situația de profit și pierderi; nota informativă privind veniturile și cheltuielile, activul și pasivul întreprinderii; raportul financiar pentru primele 9 luni ale anului; contracte de achiziții publice care urmează a fi executate; informație privind suma lunară a salarizării; raportul de cercetare statistică trimestrială, darea de seamă forma IPC18; înscrisuri ce atestă datoria acestuia față de nerezidenți rezultată din importul mărfurilor; înscrisuri care atestă datoria față de rezidenții Republicii Moldova rezultată din procurarea de servicii și materiale pe piața internă etc.

În acest sens, menționăm prevederile art.177 alin.

- (1) CPC, potrivit căruia reclamantul care solicită suspendarea deciziei Plenului are obligația de a motiva sau indica existența sau iminența unor riscuri, care pot să survină prin neaplicarea măsurilor de asigurare.

Dar, aprecierea întinderii și caracterul real, ireversibil al prejudiciului, a cărui producere iminentă este invocată de reclamant, este la latitudinea judecătorului sau instanței de judecată.

- Nu poate constitui temei de admitere a cererii de suspendare a executării deciziei, deoarece circumstanțele determinante aplicării măsurilor de suspendare nu coincid, în condițiile când fiecare reclamant/asigurător înregistrează cifre de afaceri diferite și, respectiv, rata de solvabilitate, la fel, este diferită (nr. 3r-112/17/ SA „Donaris Vienna Insurance Group”) [14].
- Invocarea autorității lucrului judecat în speță este eronată, or acest principiu se aplică examinării în fond a pretenției și nu a altor acte procesuale emise de instanță pentru buna desfășurare a procesului. Astfel, se are în vedere examinarea unor fapte în cadrul a două pricini diferite, între care una s-a finalizat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, iar alta este pendinte. În speță însă se examinează o cerere în cadrul aceleiași pricini (nr. 3r-147/16/„Asito” SA) [14].

În concluzie, jurisprudența Curții Supreme de Justiție sau a Curții de Apel Chișinău (în calitate de instanță de recurs) a reținut necesitatea justificării prin probe a prejudiciului, cum ar fi: documentele de evidență contabilă, analiza economico-financiară a activelor etc., ce ar justifica, în mod inevitabil, afirmațiile precum că retragerea sumei va provoca pagube iminente funcționării acesteia. Într-o altă cauză, Curtea a reținut că mărirea amenzii, care este conformă prevederilor legii, nu poate duce la perturbarea funcționării agentului economic. Opus celei din urmă cauze, în alt caz, Curtea a statuat că însăși mărirea sumei dispuse încasării din circuitul civil al companiei ar cauza pagube iminente și/sau nu poate trece fără repercusiuni asupra activității normale a întreprinderii, indiferent de cifra de afaceri a acesteia. Într-o altă jurisprudență, creată de Curtea de Apel Chișinău, s-a reținut că amenda aplicată de o autoritate publică nu poate reprezenta în sine o pagubă iminentă pentru întreprinderi, încasarea amenzii constituie un prejudiciu material viitor și previzibil și nu poate fi prezumată a fi un prejudiciu ireversibil și ireparabil, având în vedere că restituie suma amenzii achitate în bugetul de stat, este garantat expres de art. 47 alin.(4) al Legii nr. 183/2012 (nr. 3r-322/18/ SRL„Tehnocomplex”) [14].

Rezumând concluziile expuse, constatăm că deseori întreprinderile sancționate nu prezintă înscrisuri (nicio probă, doar declarații; sau probe insuficiente) pentru a-și întemeia pretenția în vederea suspendării, iar în unele cazuri instanța nu își expune motivat argumentarea asupra celor invocate, sau argumentele sunt expuse în sens opus celor invocate anterior de către instanța de judecată, în alte cazuri similare sau care depășesc scopul și limitele asigurării acțiunii etc. Toate observațiile anterioare fac dovada faptului că există discrepanțe evidente de practică în domeniul suspendării actelor administrative.

Așadar, „războiul cererilor de suspendare a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței” din perioada anilor

2014-2019 (trimestrul I) s-a adevărit a fi unul complex, având în vedere cuantumul amenzilor mari percepute ca sumă totală, însă raportate la cifra de afaceri sunt desul de mici. În pofida multitudinii aspectelor admise sau respinse în spețele examinate de către instanțele de contencios administrativ, cu certitudine, au avut impact pozitiv asupra creșterii culturii concurențiale. Paralel, cele sus-cercetate denotă că explicațiile de practică judiciară unitară, date de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 30 octombrie 2009 cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ [8] și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii în cauze civile nr. 32 din 24 octombrie 2003 [7], sunt depășite și urmează a fi revizuite, ținându-se cont de observațiile relatate de autori în prezenta lucrare.

Referințe bibliografice:

- Codul administrativ al Republicii Moldova. Nr.116 din 19.07.2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.309-320. În vigoare din 1 aprilie 2019.
- Codul contravențional al Republicii Moldova. Nr. 218 din 24.10.2008. Republicat în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr.78-84.
- Codul de executare al Republicii Moldova. Nr.443 din 24.12.2004. Republicat în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2010, nr.214-220.
- Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. Nr.225 din 30.05.2003. Republicat în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr.130-134.
- Decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 98g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 77 alin. (1) al Legii concurenței. Nr.52 din 06.09.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr.24-29.
- Dicționar explicativ ilustrat al limbii române. Coord. Eugenia Dima. Chișinău: ARC, 2007. 2280 p.
- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii în cauze civile”, nr. 32 din 24.10.2003. http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=345 (vizitat 23.04.2019).
- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ”, nr.10 din 30.10.2009. http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=179 (vizitat 23.04.2019).
- Legea concurenței. Nr.183 din 11.07.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr.193-197.
- Legea contenciosului administrativ. Nr.793 din 10.02.2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2000, nr.57-58 (abrogată).
- Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr. 254 din 01.12.2017. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.1-6.
- Legea privind organizarea judecătorească. Nr.514 din 06.07.1995. Republicată în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr.15-17.
- Sedlețchi E. Competența jurisdicțională materială în cauzele cu privire la contestarea actului administrativ al Plenului Consiliului Concurenței. În: *Culegerea de lucrări științifice „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, conferință științifică internațională*. Cahul, 2018, vol.I. Cahul: US Cahul, Tipografia „Centrografic”, 2018, p.141-142.
- Sursele Tabelului 2: Încheieri/decizii ale Curții Supreme de Justiție și ale Curții de Apel Chișinău pe cauzele: nr. 3r-665/18 din 17.01.2019; nr. 3r-699/18 din 04.02.2019; nr. 3r-635/18 din 28.01.2019; nr. 3r-584/18 din 15.11.2018; nr. 3r-575/2018 din 25.10.2018; nr. 3r-583/18 din 29.10.2018; nr. 3r-544/18 din 25.10.2018; nr. 3r-564/18 din 25.10.2018; nr. 3r-543/18 din 22.10.2018; nr. 3r-493/18 din 09.10.2018; nr. 3r-525/18 din 24.09.2018; nr. 3r-355/18 din 12.07.2018; nr. 3r-322/18 din 21.06.2018; nr. 3r-585/18 din 12.11.2018; nr. 3r-274/18 din 12.07.2018; nr. 3r-274/18 din 12.07.2018; nr. 3r-309/18 din 28.05.2018; nr. 3r-152/18 din 27.03.2018; nr. 3r-16/18 din 07.02.2018; nr. 3r-7/18 din 31.01.2018; nr. 3r-217/17 din 27.12.2017; nr. 3r-205/17 din 27.12.2017; nr. 3r-218/17 din 27.12.2017; nr. 3r-170/17 din 29.11.2017; nr. 3r-172/17 din 15.11.2017; nr. 3r-153/17 din 18.10.2017; nr. 3r-151/17 din 27.09.2017; nr. 3r-116/17 din 20.09.2017; nr. 3r-112/17 din 16.08.2017; nr. 3r-100/17 din 09.08.2017; nr. 3r-81/17 din 19.07.2017; nr. 3r-108/17 din 19.07.2017; nr. 3r-6/17 din 25.01.2017; nr. 3r-316/16 din 28.12.2016; nr. 3r-302/16 din 21.12.2016; nr. 3r-250/16 din 23.11.2016; nr. 3r-196/16 din 28.09.2016; nr. 3r-163/16 din 14.09.2016; nr. 3r-172/16 din 07.09.2016; nr. 3r-154/16 din 27.07.2016; nr. 3r-147/16 din 20.07.2016; nr. 3r-157/16 din 20.07.2016; nr. 3r-155/16 din 13.07.2016; nr. 3r-104/16 din 08.06.2016; nr. 3r-107/16 din 08.06.2016; nr. 3r-99/16 din 08.06.2016; nr. 3r-82/16 din 27.04.2016; nr. 3r-73/16 din 13.04.2016; nr. 3r-72/16 din 13.04.2016; nr. 3r-59/16 din 30.03.2016; nr. 3r-28/16 din 17.02.2016; nr. 3r-262/15 din 25.11.2015; nr. 3r-225/15 din 04.11.2015; nr. 3r-170/15 din 26.08.2015; nr. 3r-924/15 din 15.12.2015; nr. 3r-128/15 din 29.07.2015; nr. 3r-276/14 din 03.12.2014; nr. 3r-721/14 din 28.10.2014; nr. 3r-18761 din 13.11.2014; nr. 3r-18928 din 24.11.2014.

